N°. 208. **DE GRONDWET.** 185

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

WOENSDAG 25 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Waarom de Heer van Doorn is afgetreden.

De *Utrechtsche Provinciale en Stadscourant* heeft dezer dagen (zie ons No. 200) een artikel geschreven ten betooge, dat de aftreding van den heer VAN DOORN, als Minister van Finantiën, „overeenstemt met hetgeen in alle constitutionnele Staten gebruikelijk is.„ Wanneer aan de inlichtingen, toen door de *Utrechtsche Courant* gegeven, onvoorwaardelijk geloof behoort geslagen te worden: gewis de heer VAN DOORN zou, daar omtrent een gewigtig regerings-beginsel verschil van meening bestond tusschen hem en zijne ambtgenooten, de constitutionnele begrippen ten aanzien van ministriële homogeneïteit gehuldigd hebben.

Wij twijfelen nogtans of de huldiging dier begrippen door één der Ministers van het April-Ministerie wel van harte, wel *con amore* geschied zij; en meenen veeleer, dat men een gedwongen aftogt wil blanketten met een vernis van constitutionnele zelfstandigheid. Immers, een onderzoek van de redenen, die, volgens de *Utrechtsche Courant*, tot de aftreding des heeren VAN DOORN zouden aanleiding gegeven hebben, kan tot geene andere slotsom brengen, dan dat die Minister *in een kabinet getreden is*, *strijdig* „met hetgeen in alle constitutionnele Staten gebruikelijk is.„ En waar een Minister op zoodanige wijze optreedt, mag wel redelijke twijfel bestaan of men zijne *aftreding* te danken heeft aan het volgen van heilzame beginselen, die, bij de optreding, op zonderlinge wijs gebleken zijn uit het oog te zijn verloren.

De heer VAN DOORN is niet als onbekend persoon opgetreden in het Ministerie. Sedert eenige jaren was hij lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en zijne zienswijze omtrent het financieel beheer, werd bij elke gelegenheid, die daartoe gereede aanleiding gaf, geopenbaard. Het was vooral zijn stelsel van *amortisatie* door alle tijden heen en in elke omstandigheid, dat bijkans [illegible] was geworden. Meestal stond hij, omtrent dat stelsel, geheel alleen in de Kamer, en niet zelden vond hij in den heer VAN HALL een duchtigen bestrijder.

Wat was eigenlijk het stelsel van den heer VAN DOORN? Hij wilde van geene vermindering of ontheffing van belastingen hooren. Naar zijne meening was de last, die op de Natie drukte, niet te zwaar; kon die last gevoegelijk op den duur worden gedragen en *moest* die blijven bestaan, om daardoor te komen tot aflossing van de schuld. Niet minder dan de heer VAN DOORN zijn ook wij voor aflossing van schuld, mits geene dringender zaken zijn te doen, en alléén dán wanneer *overschot* ontstaat uit de meerdere opbrengst der middelen, ten gevolge van den vooruitgang der welvaart; maar niet, wanneer dat overschot geperst wordt *uit te hoog opgevoerde* belastingen. Maar, ook in dit geval, is het streven, om tot de aflossing der nationale schuld te geraken, niet alleen een onstaathuishoudkundig en onstaatkundig, maar dwaas streven. Onze schuld bedraagt twaalf honderd millioenen guldens; en nemen wij nu aan, dat de gunstige omstandigheden onveranderlijk zullen blijven bestaan en dat alzoo jaarlijks drie millioenen zullen kunnen worden afgelost, dan zouden er *vierhonderd jaren* moeten verloopen, alvorens de Nederlandsche staatsschuld ware afgelost! Gedurende vierhonderd jaren alzoo zou het Nederlandsche Volk moeten gebukt gaan onder dezelfde lasten, om, in een eindeloos verschiet, te geraken in een toestand, die de tijdsomstandigheden van één enkele zes maanden, op nieuw een twintig- of vijftigtal jaren zoude kunnen doen verschuiven. Wie ziet het *dwaze* niet in van zoodanig stelsel? Wie erkent er het onstaathuishoudkundige niet van, om zoodoende eene reeks van opvolgende geslachten, gedurende vierhonderd jaren te doen lijden ten behoeve eener toekomst, [illegible] boven elke menschelijke berekening gesteld?

[illegible] weten wel dat de heer VAN DOORN — eerst als [illegible] — eenigermate eene concessie heeft gedaan, heeft [illegible] ten gevolge van heftigen aandrang, genegen [illegible]ond, om de renten, bespaard uit de geamortiseerde schuld te doen strekken tot verligting en ontheffing van belastingen. Maar ook deze concessie is slechts eene *concessie in schijn*. Jaarlijks zouden, door de amortisatie van drie millioenen schuld, aan renten bespaard worden eene som van ƒ 120,000. De Natie zou dan jaarlijks in het genot treden van eene, over eene begrooting van zoo vele milioenen guldens bijna onmerkbare verligting, en in elk geval dertig jaren lang 3 millioenen, d. i. *negentig millioenen* moeten opbrengen, om eene ontheffing te erlangen gelijkstaande aan hetgeen zij dan gedurende het een derde eener eeuw jaarlijks *meer* heeft opgebragt dan noodig was en aan hetgeen zij dan nog gedurende ruim driehonderd jaren zou hebben op te brengen!! Over dertig jaren eerst zou zij *quite* spelen: zij zou 3 millioenen betalen voor aflossing van schuld en voor 3 millioenen ontheven worden van belasting. Dan zal de nationale schuld niet meer zijn 1200 millioenen, maar 1190 millioenen, hetgeen wel op hetzelfde neêr zal komen; daarentegen zal de Natie negentig millioenen *armer* zijn geworden, om het genot te erlangen van hetgeen haar nu, negentig jaren vroeger, evenzeer zou kunnen verzekerd worden.

Een aldus geforceerd amortisatie-stelsel *verarmt* het land en hoopt de schuld eigenlijk aan vele andere zijden op. Het amortisatie-sijndicaat, treuriger gedachtenis, heeft er het voorbeeld van gegeven: en het is eigenlijk *deze* droevige instelling, welke de heer VAN DOORN, vrij van den vorm, op nieuw in het leven wilde geroepen hebben.

Ziedaar het stelsel, dat de heer VAN DOORN steeds heeft voorgestaan. *Amortiseren* waar en hoe ook; *schuld afdoen* ten allen tijde; zonder er op te letten of de Natie den last kan dragen, die gevorderd wordt om een overschot uit te persen, zonder de gewigtige vraag te raadplegen, of men, aldus te werk gaande, niet in het geval kon komen van den man, die de gouden eijeren leggende hen ging slagten? Dat droombeeld van altoosdurende amortisatie maakte dan ook dat de heer VAN DOORN den druk, door de belastingen opgelegd, miskende; dat hij de verarming der standen aan die belastingen niet wilde toegeschreven hebben; en dat hij, niet vragende: *hoeveel* kan de Natie opbrengen, slechts zeide: om te *amortiseren* en de uitgaven te bestrijden is zoo en zoo veel noodig: *ergo*, zoo en zoo veel *moet* en *kan* worden opgebragt.

Wij moeten het zeggen tot lof van den heer VAN DOORN: hij heeft nimmer zijn stelsel verscholen gehouden, om, gelijk zoo menig ander heeft gedaan, eens aan 't bewind gekomen, plotseling zijne beginselen in practijk te brengen. Open en rond kwam hij er sinds eenige jaren voor uit: en gelijk wij reeds aanmerkten, hij vond dikwerf in den heer VAN HALL een gelukkig bestrijder — en tot bestrijding van zulk eene *chimère* is niet veel talent noodig — en de heer VAN DOORN stond met zijne amortisatie-manie meestal alleen.

Nu zien wij, in April, den heer VAN DOORN optreden als Minister van Finantiën en als ambtgenoot van den heer VAN HALL. De heer VAN DOORN moet, — zoo was algemeen de gedachte — zijn dwaas stelsel hebben laten varen; of de heer VAN HALL, door de April-koorts aangetast, moet eene *dwaasheid* te meer op het register zijner politieke loopbaan hebben ingeschreven; want anders was de zamenstelling onverklaarbaar. Wij voor ons hebben wel altijd beweerd, dat *de verzameling van personen*, die in April een Ministerie uitmaakte, slechts was tot stand gekomen door homogeneïteit in antipathie tegen het vorig bewind; maar geenzins uit overeenstemming omtrent de beginselen, waarnaar het Vaderland bestuurd zou worden. Wie kon, wie *wilde* gelooven, dat een Ministerie een Minister van Finantiën opnam, wiens utopiën steeds, en ook door tegenwoordige ambtgenooten, veroordeeld waren? Dat een Ministerie zou optreden, zonder zich te vergewissen, of de Minister van Finantiën teruggekomen was van of nog vasthield aan een stelsel, [illegible] onstaatkundig en verderfelijk werd [illegible] Ministerie zich eerst dán zou bera[illegible] ginselen, die bij het finantieel bestuur des lands moesten voorzitten, toen de nood des volks en de roepstem zijner vertegenwoordigers de duimschroeven aanzette en *dwong*, om eens na te denken over hetgeen, bij de zamenstelling van *elk* Ministerie, de *eerste* pligt is naauwgezet te overwegen?

Ook in dit geval heeft „*de Grondwet*„ het bewijs gegeven, dat zij goed uit de oogen heeft gezien, en dat hare uitspraak omtrent de ligtvaardige wijze, waarop het April-Ministerie tot stand kwam, eene *onpartijdige* was, die door latere feiten is bekrachtigd geworden.

Eerst *nu* zijn financieel bestuur en belastingstelsel ter sprake gebragt in den Ministerraad? Eerst *nu* is het gebleken, dat daaromtrent verschil van gevoelen bestond? Niemand in den lande, die niet wist, of die niet weten kon, dat de theoriën van den heer VAN DOORN verwerpelijk waren. Zonderling klinkt, in verband met deze feiten, de lof, die de *Utrechtsche Courant* aan de aftreding der heeren VAN DOORN toezwaait. Die heer zou toch, ook als Minister voor de Herv. Eeredienst, zijn afgetreden, omdat hij oordeelde: „dat het „onderwerp, waarover hij zoo zeer met zijne ambtgenoo„ten in meening verschilt, van te hooge aangelegen„heid is en al te zeer van invloed op de toekomst „van het land, om niet volkomen eenstemmigheid bij „de raadslieden van de Kroon te vorderen.„

Is deze lof niet tevens eene veroordeeling? Immers, daaruit blijkt, dat de heer VAN DOORN, *bij zijne optreding* als Minister van financiën, volstrekt niet heeft gevraagd naar de denkbeelden zijner ambtgenooten omtrent het financieel bestuur en het belastingstelsel; dat hij de portefeuille *but en blanc* heeft aanvaard; denkende: „komen de dagen, dan komen de zorgen.„ Wanneer alzoo de heer VAN DOORN, inderdaad, uit een constitutionneel beginsel is afgetreden, dan is hij voorzeker uit een even inconstutionneel beginsel *opgetreden*. En die veroordeeling valt niet minder terug op zijne voormalige ambtgenooten. Zij allen kenden het stelsel van den heer VAN DOORN; zelfs zonder te onderzoeken, of hij van dat stelsel ook was teruggekomen, is die heer als Minister van financiën opgenomen, en het wettig bewijs is dus dáár, dat men in April een Ministerie heeft zamengesteld, waar men, homogeen in antipathie tegen het vorig bewind en zijne constitutionele beginselen, aan hetgeen de dienst van het Vaderland eischte, niet het minste heeft gedacht.

Het Weekblad voor de Burgerlijke administratie levert in N°. 240 eene beschouwing over de gemaakte bepaling in het reglement van orde voor de vergadering van den gemeenteraad te *Haarlem*; houdende, dat de Voorzitter bevoegd zal zijn, om een lid, dat om welke reden dan ook tot de orde geroepen, daaraan niet voldoet, het stilzwijgen te gelasten en, wanneer hij niet dadelijk gehoorzaamt, de raadzaal en des noods het raadhuis te doen verlaten, door al de hem ten dienste staande middelen.

Het Weekblad verklaart, te [illegible] magt, den Voorzitter te verleenen; maar geene zwarigheid te zien om gestrenge bepalingen vast te stellen, waarbij evenwel het gezag niet den Voorzitter, maar den Raad wordt gegeven, waarbij eene opklimming is; waarbij meerdere waarborgen zijn, dat er noch overijld, noch partijdig gehandeld worde, — waarborgen die de vastgestelde bepaling geheel mist, omdat de Voorzitter in den Raad [illegible] kan, alsof hij kommandant en chef eener vesting [illegible] beleg is.

Het blad oordeelt meer doelmatig de [illegible] 13e hoofdstuk van het reglement [illegible] inhoud [illegible]semblée Nationale in Frank[illegible] mededeelt. [illegible] het algemeen

Wij kunnen ons [illegible] verder te mogen vereenigen [illegible] achten in strijd met gaan en de [illegible] de gemeentewet [illegible] aan den Burgemeester de [illegible] handhaving der orde in de vergadering [illegible] beperkt zijne bevoegdheid, wanneer [illegible] eenigerlei wijze wordt verstoord *door de toehoorders* [illegible] *de toehoorders*, die dit doen of *alle toehoorders* te doen vertrekken.

Elk andere en meerdere bevoegdheid behoort aan den

Raad, die *in voorkomende gevallen* beraadslaagt en besluit — met de uitvoering van dat besluit nu is volgens art. [illegible] de Burgemeester belast. Bij het reglement van orde evenmin als bij elk ander besluit kan de Raad zijne magt of zijn gezag overdragen; — dat zou het toch zijn wanneer de Raad bij algemeenen maatregel voorziet in toekomstige gevallen en zijne opvolgers daaraan bindt, om de stomme getuigen te zijn van hetgeen zonder hunne medewerking en welligt tegen hun wil, maar op hun naam geschiedt.

Wij zouden verwachten, dat de onderwerpelijke bepaling uit dien hoofde, volgens art. 153 als strijdig met de wet werd vernietigd, zoo men het gerucht als ongegrond mogt beschouwen, dat die bepaling na voorafgaand overleg met Gedeputeerde Staten en met den Minister van Binnenlandsche Zaken is voorgedragen.

Wij ontvangen de eerste aflevering van den tweeden jaargang der «*Maandelijksche Kronijk*» van de heeren JOH. NOMAN EN ZN. te Zalt Bommel. Reeds meermalen vestigden wij, wegens den inhoud, de aandacht onzer lezers op dit maandschrift. Ook de aflevering, die vóór ons ligt, onderscheidt zich door belangrijkheid van stoffe. Het is vooral de boeijende en even getrouwe wijs, waarop, in die aflevering, de debatten in de Tweede Kamer over het voorstel der negen leden geschetst zijn, die onze opmerkzaamheid gaande maakten. Wij schrijven er de volgende zinsneden uit af, in het vertrouwen, dat ook de Tweede Jaargang der *Kronijk* aan hare bestemming voldoen zal, door voor duizende landgenooten een trouw en scherpziend verhaler der wereldgebeurtenissen te zijn en hen tot zelfdenken aan te zetten.

Men wane evenwel niet, dat deze discussiën geen uitstekend nut hebben gehad. Men geloove niet, dat die debatten ligtelijk in de vergetelheid zullen geraken, al ware het maar alleen om de groote oeconomische quaestie, die, willens of onwillens, telkens op den voorgrond moest komen, zoo men zich niet genoeg met politieke afdwalingen wilde of kon behelpen, — de quaestie namelijk over ons belastingstelsel, zijne grondslagen en werking, vooral op de minvermogende standen, en de middelen tot herstel en verbetering. Vrij mogt men smalen op de politieke strekking of neven-strekking van het voorstel; vrij kon men zich uitputten in een angstvallig nazoeken van ieder woord door ieder der voorstellers bij iedere vroegere gelegenheid (onverschillig of de omstandigheden dezelfde waren) gebezigd; — vrij mogt men tot grondslag van ellenlange redevoeringen nemen, al hetgeen eene aan het vorig ministerie vijandige pers nu en dan meest gebrekkigs had bijeengeraapt; — vrij kon de heer Groen zijne ontleed-taktiek, met onnavolgbare hardvochtigheid, neen, misschien eerder met een liefdeloos leedvermaak, ook nu weder aanwenden; — zeker is het, dat het belastingstelsel zelf een gevoeligen slag heeft ontvangen, en dat er eene voorbereiding is gemaakt tot eene zeer groote «klove» tusschen de natie en de «tegenovergestelde rigting.» De vrijheid van den arbeid en de nijverheid, steeds door onze accijnswetten in den ban gedaan, zal voortaan eene even krachtige leus worden, als de vrijheid van handel en de constitutionnele vrijheid, sinds jaar en dag door de waarlijk vrijzinnigen opgeheven en in 't eind met de zege bekroond. Geene spitsvondige redeneringen van afgeleefde Staatslieden of van jeugdige dweepers, zullen de volle ontrolling van die voor de algemeene welvaart zoo heilvolle banier kunnen beletten, en de natie, die maar al te goed de rekenkunst verstaat, zal zich de practische weldaden en voordeelen door de vrije ontwikkeling verkregen, niet ligt laten afhandig maken, al heeft zij in den roes der April-vertooningen zich voor een oogenblik laten verleiden en misleiden, en toegelaten dat niet zij maar anderen voor haar zagen, en zij door anderer oogen het werk der verkiezingen aanstaarde, en er, als gebiologeerd, een werkzaam aandeel in nam. Partijzucht heeft een uitnemend wetsvoorstel doen vallen, dat de kiem, de eerste schrede was tot stelsel-verbetering. Diezelfde partijzucht en partijschap heeft, belangstelling huichelende voor het lot der geringe standen, dat lot met zulk een ijskouden blik, ja, met zulke «steenen harten» aangestaard, dat sommigen zóó ver gingen van te zeggen, en de Minister van Finantiën zeide het hun na: dat in Nederland *werk te vinden was voor wie maar werken wilde*. Gelukkig Nederland, gelukkige arbeidersstand! Bekommer u niet, gij vlijtige, eerlijke arbeider, die in deze tijden, van werk en brood verstooten, in den harden tweestrijd worstelt tusschen kommer en vernedering. Er is voor u werk te vinden. In den Haag vertellen het de afgevaardigden uit de stad en provincie. Zij zullen het wel weten; zij kennen immers den toestand der maatschappij het beste. Verheug u, gij ijverige en menschlievende leden van zoo vele armbesturen en liefdadige inrigtingen hier te lande, uwe budgetten zullen in 't vervolg niet meer worden bezwaard, want er is overal werk te vinden voor die werken wil, en de luiaard verdient natuurlijk uwe meêwarigheid of uwe hulp niet.

Wat spreekt men van druk van belastingen of van accijnsen. Weet men dan niet, dat de natie daaraan langzamerhand is gewoon geraakt, even als een kleed dat men draagt, en dat men zelfs niet eens graag missen zou? De accijnsen zijn *inheemsch* gelijk sedert jaren de aardappelplant. Buitendien, is het niet billijk, dat ook de arme van zijn *inkomen* den lande iets afsta tot bescherming van zijne eigendommen en bezittingen? Men betaalt hier naar de vertering. Gij minvermogenden verteert, en dus betaalt naar evenredigheid van uwe vertering, die de maatstaf is van uw inkomen, en gij rijke verteert ook en betaalt dus ook naar evenredigheid van uwe vertering, die de maatstaf ook *voor u* van uw inkomen is. Dat is eerst *gelijkheid*, en ziedaar de overheerlijke zijde van dat nooit volprezen belasting- en accijnstelsel, waaraan maar alleen ontbreekt, dat de vergelijking van het inkomen en de maatstaf der vertering ten eenenmale valsch en onhoudbaar is, en goed opgevat zóó te verstaan is: belasting op het onvermogen bij mindere belasting op het vermogen. Het spreekt van zelf, dat velen, die vermogen bezitten, zulk een stelsel overheerlijk vinden, en het gaarne, zoo 't kon, voor immer *inheemsch* zouden wenschen te behouden. Daarin verandering te willen brengen, dat heeft immers zoo iets van — neen, dat is hetzelfde als de leges agrariae ten tijde der Romeinen; het zijn wegschenkingen, donaties, het is eene liberaliteit, en men weet immers, dat alle woorden, die met liberteit of liberaliteit in verband staan, verboden kost zijn voor de tegenovergestelde rigting, hier sedert April op nieuw inheemsch.

Nederlanderachtigheden.

De heer J. B. stemt in No. 1069 van *de Nederlander* het gezegde van den heer Thorbecke toe: «Men mag voor «de publieke behoefte niet meer van de ingezetenen eischen «dan noodig is;» maar «twijfelt evenwel aan de positive «en practische voordeelen van den gestelden regel, vermits «alles afhankelijk wordt gesteld van de bepaling van het«geen *noodig* is, eene bepaling die tamelijk rekbaar is. «Maar, wanneer de regel beschouwd moet worden als «moetende verdedigen de opoffering van 16 ton inkomen «voor de schatkist, dan wijst men de toepassing volstrekt «af, op grond dat er op verre na nog niet aan het *noodige* «is kunnen voldaan worden.»

Wij erkennen gaarne, dat op zich zelve de bepaling van hetgeen *noodig* is, zeer rekbaar moet genoemd worden; omdat niet altijd de grens tusschen hoogst noodig, dringend noodzakelijk, onvermijdelijk of minder noodig, duidelijk kan worden aangewezen. Wij gelooven evenwel, dat niemand beter dan de Regering of elk Minister, wat zijn tak van algemeen bestuur betreft, kan beoordeelen, wat voor de publieke dienst noodig is. Zoo het aan elk ingezeten, op welk verheven maatschappelijk standpunt, overgelaten werd te beoordeelen, wat nog voor de publieke dienst behoort te worden verrigt en bekostigd, men zou bij inwilliging der eischen alras tot het dubbel geraken van hetgeen daartoe thans wordt beschikbaar gesteld. Neem slechts, wat tot het binnenlandsch bestuur behoort en onder het bereik van ieders oordeel vallen kan, en vraag, wat men onmisbaar acht voor het binnenlandsch verkeer langs kanalen, wegen en middelen van vervoer. Doe een stap op een edeler gebied en vraag, wat tot algemeene verlichting en beschaving behoort te worden gedaan. Zoo slechts aan de eischen der voorstanders en beoefenaars van het hooger onderwijs werd voldaan, men moest op eene aanzienlijke verhooging van de op de Staatsbegrooting voor dit onderwerp uitgetrokken som rekenen. Zoo de heer J. B. en zijne omgeving raadplegt, wat men al begreep noodig, dringend noodig te hebben, om de academische inrigtingen te doen zijn, wat zij behooren te wezen; welke uitbreiding en aanvulling zij behoeven, welke geregelde jaarlijksche ondersteuning zij vorderen, zou men niet verbaasd staan over de som, die men nog voor de schatkist van de ingezetenen zou moeten eischen boven hetgeen thans geheven wordt? En nu hebben wij nog gezwegen van de bezoldiging der Rijks-ambtenaren in het algemeen, van officieren en predikanten; van de uitbreiding der land- en zeemagt, in verhouding tot de aanvragen van den handel, tot bescherming van de scheepvaart en van gemeentebesturen, tot verkrijging en vermeerdering van bezetting; van de toelagen tot aanbouw en verbetering van kerken en pastoriën, tot uitbreiding en ondersteuning van het lager onderwijs, en wat niet al meer begrepen kan worden onder de verschillende takken der huishouding van Staat, waarvoor de schatkist moet openstaan.

Hoe gelukkig, dat, tegenover de verwarring en moeijelijkheid, die onvermijdelijk zouden voortvloeijen als aan ieder ingezeten het oordeel was overgelaten, wat al dan niet voor de publieke behoefte noodig is, door de Grondwet het gezag werd aangewezen, dat alleen bevoegd en geregtigd is, om daaromtrent te oordeelen en te beslissen. — Voor de Regering en het Ministerie, aan wie de eerste beslissing over aanvrage is toegekend, moge het niet gemakkelijk zijn; men mag toch onderstellen, dat in hun oog de bepaling wat noodig is, niet zoo rekbaar zal zijn, dat het toekennen of afwijzen zonder eenig stelselmatig oordeel zou geschieden. — Voor de Volksvertegenwoordiging, die geroepen is, hetgeen de Regering als noodig aanvraagt, te overwegen, te toetsen, en daarop toe te staan of te weigeren, moge de taak niet gemakkelijk zijn: zij zal toch in meerdere of mindere mate de verhouding trachten te bewaren tusschen de eischen der schatkist en het vermogen der Natie. Maar hoe wij daarover ook mogen verschillen, de heer J. B. zal ons gaarne, gelijk wij vertrouwen, toegeven, dat de begrooting van 's Rijks uitgaven zooals zij door de wetgevende magt na gemeenschappelijk overleg werd vastgesteld niet alleen bevat, hetgeen 's Rijks dienst vordert en onder de bekende behoefte wordt gerekend, maar ook voor elken tak der huishouding eene som aanwijst voor onvoorziene behoeften, dat die begrooting op eene wettige wijze beslist, wat het publiek niet beslissen kan wat voor de publieke behoefte noodig is en van de ingezetenen kan worden geëischt.

De heer J. B. zal dan ook wel gemeend hebben, dat in zijn oog de bepaling, wat noodig is, tamelijk rekbaar is; in de toepassing op zijne bijzondere huishouding zal hij die rekbaarheid zeker niet toelaten. Ook verschillen wij zeker niet in het gevoelen, dat de grondslag, die wij gelegd hebben, om te komen tot het bewijs, wat noodig is, allezins strookt met het vertrouwen, dat Regering en Vertegenwoordiging verdient. Zoo men toch aan den heer J. B. de bevoegdheid toekende, om te beoordeelen en te beslissen, wat meer noodig is dan de begrooting toestaat: men wettigde de beschuldiging van nalatigheid en verwaarlozing van 's Rijks belangen; maar, wat oneindig meer gewigtig is, men zou aan een ander ingezeten de bevoegdheid niet kunnen betwisten, om in eene beoordeeling te treden of tot eene beslissing te komen wat minder noodig, wat onnoodig, wat overbodig kon worden geacht. Er liggen dus wel degelijk «positieve en practische voordeelen in den «door den heer Thorbecke gestelden regel: «men mag voor «de publieke behoefte niet meer van de ingezetenen eischen «dan noodig is.» Die regel heeft bovenal eene morele zijde, daar zij werd herinnerd aan de Volksvertegenwoordiging zoowel als aan de Regering, *in de vergadering van het wetgevend gezag.*

Buitenland.

ENGELAND.

In den laatsten tijd is hier, zoo als onlangs reeds gemeld is, veel gesproken van onbehoorlijke bemoeijingen van prins Albert, den gemaal der koningin, met de staatszaken, bepaaldelijk ten aanzien van de Turksch-Russische aangelegenheden, en wel in zoodanigen zin, dat daardoor krachtige handelingen van het Kabinet verlamd werden. Onder anderen werd beweerd, dat de prins geheime instructien naar den Britschen gezant in Konstantinopel had afgezonden, en den Russischen gezant alhier verwittigd had van den voorgenomen togt der vereenigde vloten naar de Zwarte Zee, waardoor aan de Russische scheepsmagt gelegenheid was gegeven, om tijdig naar Sebastopol terug te keeren. Dit een en ander is in de dagbladen opgenomen en met zekere bitterheid besproken: Men drong daarbij aan op het vragen van ophelderingen dienaangaande in de aanstaande parlementszitting.

De ministriële bladen laten zich thans mede over die zaak uit, en verklaren, dat er geene bewijzen zijn voor de waarheid der bewuste aantijging, dat men de bedoelde geruchten voor lasterlijke praatjes moet houden; dat prins Albert, als lid van den koninklijken raad, aan H. M. raad mag geven, dat hij, indien hij een verkeerden raad geeft, deswege vervolgbaar is, gelijk elk ander; maar dat het beweren, alsof in het geheim een inconstitutionnele invloed op den troon zou worden uitgeoefend, ongerijmd, belagchelijk en lasterlijk is.

— De admiraliteit heeft aangekondigd, dat indien niet vóór 31 Maart aanst. berigt ontvangen is, dat de officieren en equipage van Hr. Ms. schepen *Erebus* en *Terror* (de steeds vermiste schepen der expeditie van Sir John Franklin) in leven zijn, die officieren en manschappen beschouwd zullen worden als te zijn overleden in Hr. Ms. dienst en diensvolgens hunne soldij met den 31sten Maart zal ophouden.

FRANKRIJK.

De kamers der wetgevende vergadering zijn tegen den 27sten Februarij zamengeroepen. Bij een ander Keizerlijk decreet is de rente van de schatkist-bons voor minder dan 6 maanden verhoogd tot 4½ pct., voor die van 6 maanden tot 5 pct. en voor die van een jaar tot 5½ pct.

TURKIJE.

Er zijne geene nadere berigten. Officieel is er nog niets bekend geworden van het antwoord des Keizers, hetzij op de kennisgeving wegens de vloten, hetzij op de voorstellen door Turkije aangenomen; doch de aanvankelijke berigten deswege en bijzondere brieven in de geachtste buitenlandsche bladen beschouwen het antwoord als ongunstig voor het behoud des vredes.

Berigten uit Constantinopel van 22 Januarij melden, dat de Russische gezant aldaar, die om zijne behoedzaamheid bekend is, openlijk zegt, dat hij eerlang genoemde hoofdstad zal verlaten.

Men sprak steeds veel van de afzending van een expeditionnair corps. De *Siécle* wil zelfs dat de Turksche regering door hare gezanten te Parijs en te Londen hulp in manschap heeft aangevraagd; dit is echter nog niet zeker.

De overtogt der Russen over den Donau wordt als een hoogstgewigtig feit beschouwd, dat in Engeland en Frankrijk eenen diepen indruk zal maken. Over de wijze waarop die overtogt heeft plaats gehad, over de vraag, of de Russen zich aan de regterzijde van den stroom hebben kunnen handhaven, of zij Silistria of slechts de omstreken daarvan bezet hebben, zijn nog geenerlei berigten, waarop men staat kan maken. De telegrafische depêches deswege zijn van algemeenen inhoud; en er zullen nog verscheidene dagen verloopen, eer men omstandige tijdingen daaromtrent kan erlangen.

Ook over den uitslag van de poging der Russen tegen Matchin, heerscht groote onzekerheid. De laatste tijdingen luiden, zoo als men weet, dat de Russen, na den Donau overgegaan te zijn, Matchin van verschillende zijden hadden aangetast, en dat het gevecht, bij het vertrek van de berigten, nog aanhield. Men weet dus nog niet of de Russen er in geslaagd zijn, zich van Matchin meester te maken, dan of zij door de Turken zijn teruggedreven, en dus de rivier weder hebben moeten overtrekken, om hunne stellingen aan den linkeroever te hernemen.

Voor het overige luiden de berigten nopens de bewegingen der vloten in de Zwarte Zee even wedersprekend als vele tijdingen over het Oosten; hetgeen de juiste kennis der waarheid en schatting der gebeurtenissen voor den onbevooroordeelde zoo moeijelijk maakt.

Uit alles mag men echter tot dus opmaken, dat de Russen een gewigtigen stap te lande voorwaarts gedaan hebben, nadat zij belangrijke versterkingen hadden ontvangen en verdere in aantogt zijn; terwijl zij ter zee in eene zeer ongelegene stelling tegen de vereenigde vloten zijn gekomen, waarbij men eene botsing vreest, waarvan men de gevolgen bezwaarlijk kan berekenen. De nadere voorschriften aan de vlootvoogden der verbonden scheepmagt, blijken van algemeene aard te zijn.

— Eenige dagen geleden is gemeld, dat Osman-pacha aan de gevolgen zijner wonde is overleden. Of dit berigt voorbarig is geweest, dan of het den 11 dezer te Petersburg nog onbekend was, is onzeker, maar inmiddels wordt nopens dien Turkschen ongelukkigen vlootvoogd, onder gemelde dagteekening, het volgende uit die hoofdstad geschreven.

De zich thans in gevangenschap bevindende Turksche vice-admiraal en bevelhebber over het bij Sinope vernielde

eskader, Osman-pacha, is zoo zwaar aan het been verwond dat zijn toestand zorg verwekt. Hij wordt met de grootste zorgvuldigheid behandeld, zooals zulks jegens den ongelukkigen maar dapperen tegenstander betaamt. Bij hem bevindt zich de insgelijks gewonde korvet-kapitein, kommandant van het voormalig fregat *Raphael*. Osman-pacha is thans 61 jaren oud. 42 jaren bragt hij op zee door, van welke hij er 21 in dienst van Mehemed-Ali stond, terwijl hij sedert ruim 11 jaren den titel van admiraal voert. In den slag bij Navarino commandeerde hij eene brik. Kort toen tot korvets- en fregats-kapitein op, en voerde, bij het bombardement van *St. Jean d'Acre*, door den admiraal Stopford, het bevel over een linieschip. Osman-pacha spreekt tamelijk vlug Italiaansch, hetwelk hem zeer te stade kwam, ook toen hij eens naar Engeland gezonden werd, om machines voor stoombooten te bestellen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Uit het verslag van Suriname deelen wij het volgende mede. De bevolking op ult. Dec. 1851 bedroeg: vrijen 6,031 m. 6,351 v., te zamen 12,382. niet-vrijen 18,609 m. 20,548 v., te zamen 39,157; totaal-generaal 51,539 zielen, zijnde, in vergelijking met 1850, eene vermindering van 541 zielen, welke hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan de in eerstgemeld jaar in Suriname geheerscht hebbende gele koorts: opgevolgd door de zoogenaamde griep, welke mede vele slagtoffers heeft gemaakt. De geboorten bedroegen in 1851 onder de vrije bevolking 384, de sterfgevallen 742. Onder de slavenbevolking hebben 1250 geboorten en 1544 sterfgevallen plaats gehad; 215 slaven zijn weggeloopen, doch 156 teruggekeerd. 331 slaven zijn vrijgegeven. Ten aanzien van den maatschappelijken toestand der bevolking wordt herhaald, wat ten verleden jare is gezegd, namelijk, dat die niet ongunstig is, en dat blijken van meerdere arbeidzaamheid worden waargenomen. Van de Indianen valt niets bijzonders te zeggen. Bij de Boschnegers vertoont zich meer en meer toenadering tot de vrije bevolking, blijkbaar uit de gedurige aanzoeken hunnentwege, tot het verhuren hunner personen bij de vrije bevolking, ter verrigting van veldarbeid. De meesten hunner echter houden zich op den duur bezig met het vellen van boomen, tot het bewerken van vierkant hout, 't welk zij bij vlotten naar de plantaadjen en de stad vervoeren. — De in 1851 geheerscht hebbende epidemische ziekte is niet zonder invloed geweest op de getalsterkte der troepen. — De Herv. gemeente telde ruim 3,600 zielen, waarvan ongeveer 1,800 ledematen. Gedurende het jaar 1851 zijn daarbij 77 tot ledematen aangenomen en 207 kinderen, benevens 6 bejaarden gedoopt. — Bij de Evangelisch-Luthersche gemeente, 2,000 zielen groot, zijn 88 kinderen en een volwassen persoon gedoopt, terwijl daarbij 26 ledematen zijn aangenomen. — De Moravische broedergemeente telde in 1851: te Paramaribo 4,845, in de onderscheidene divisien en districten 13,986; te zamen 18,831 zielen. — De Roomsch-Katholijke gemeente telde, zoo te Paramaribo als te Coronie en op het etablissement Batavia, 1,181 vrije en 5,671 niet vrije personen. Omtrent het getal gedoopten, als andersins, zijn geene bijzonderheden medegedeeld. — De beide Israëlitische gemeenten, namelijk, de Nederl. Portugesche en de Nederlandsche tellen ieder bij de 700 leden; bij de eerste had eene vermindering van 3 personen plaats. De berigten omtrent den gezondheidstoestand in de kolonie Suriname luiden, over 1851, niet zoo gunstig, als die, over 1850 ontvangen, en was de sterfte in eerstgemeld jaar aanmerkelijk. Deze betreurenswaardige uitkomst is bij uitsluiting te wijten aan de in 1851 in de kolonie, ook onder de schepelingen geheerscht hebbende gele koorts, die opgevolgd werd door de zoogenaamde griep, welke vele slagtoffers heeft gemaakt. Volgens de bekomene mededeelingen, zou de verschrikkelijke plaag der melaatschheid niet afnemen, doch het zamenstellen van een volledig en juist rapport, aangaande deze ziekte, is tot hiertoe niet mogelijk geweest, waartoe moreel bijdraagt, dat men er niet in geslaagd, tot de kennis van het juiste getal der lijders aan die ziekte te geraken. Dit is daarenboven der oorzaken, waarom tot nu toe de aangewende pogingen tot wering of althans tot stuiting van den loop dezer ongelukkige ziekte nog met geen gewenschten uitslag zijn bekroond geworden. Er werd echter in den laatsten tijd met verdubbelde waakzaamheid toegezien, om de besmettingen op het spoor te komen, ten einde tot hunne meer strikte afzondering en opzending naar het etablissement Batavia te geraken. — Bij de gehoudene prijsuitdeeling aan de schooljeugd, bij welke gelegenheid tevens verslag is gedaan van hetgeen bij de commissie van onderwijs voor het lager onderwijs is verrigt en van de gebeurtenissen, welke hierin hebben plaats gevonden, heeft het bestuur der kolonie met genoegen opgemerkt, dat aan deze gewigtige zaak vele zorgen worden besteed Het getal scholen is in 1851 weder vermeerderd, hoewel niet opgegeven is met hoevele. — Behalve de ambtenaren en geëmployeerden bestond de Europesche kolonisatie te Groningen, aan de Saramacca, op het einde van 1851 uit 91 personen, waarvan 41 m. en 50 v. Gedurende dat jaar hebben 7 geboorten en 27 sterfgevallen plaats gehad en werd er één huwelijk gesloten. Deze Europesche nederzetting verkeerde overigens ook in 1851 in eenen toestand van achteruitgang, zoodat de regering tot het besluit is moeten komen, de kosten daarvan op den tot nu toe gevolgden voet niet langer voor rekening van de koloniale kas te nemen dan tot ultimo Dec. 1852.

Op ultimo Dec. 1851 bedroeg het getal plantagien en bewerkte gronden 265. Onder de slavenmagt heerschte eene gewenschte stemming en eene goede gezindheid tot werken. — In 1851 is in de kolonie weinig lust of genegenheid bespeurd tot verbetering van het fabrykwezen. Dit moet in de eerste plaats worden toegeschreven aan gebrek aan de noodige middelen daartoe. Ook schijnt het denkbeeld, dat eene eventuele emancipatie de bestaande orde van zaken zou kunnen veranderen en de belangen der industriëlen mogt benadeelen, van het doen van proefnemingen te hebben teruggehouden, en zulks te meer, daar bijna alles wat men van dien aard tot nog toe in Suriname ondernomen heeft tegengevallen is. De veestapel erlangt van lieverlede een gunstiger aanzien. Naar het uiterlijke van het vee te oordeelen, geraakt men tot de gunstige gevolgtrekking, dat het nut en voordeel van den veestapel al meer en meer wordt ingezien. — Het getal koopvaardijschepen, in den loop van het jaar 1851, in Suriname aangekomen, bedroeg: uit Nederland 65, uit Noord Amerika 27, uit andere vreemde plaatsen 96, dus 189 schepen, te zamen metende 11,214 lasten. Met deze schepen is voor eene geldswaarde van f 1,881,146.04 ingevoerd, en wel: uit Nederland f 1,024,338.13, uit Noord-Amerika f 540,808.34½, uit andere vreemde plaatsen f 315,999.56½, te zamen f 1,881,146,04. De uitvoer geschiedde met 192 schepen als: Nederlandsche 70, Noord-Amerikaansche 29, van andere vreemde plaatsen 93, te zamen 192 schepen, metende 11,585 lasten. De waarde van het uitgevoerde bedroeg: naar Nederland f 1,891,004.97½, naar Noord-Amerika f 335,065.32½, naar andere vreemde plaatsen f 267,309.03½, te zamen f 2,493,379.33½.

Het verslag omtrent Curaçao en onderhoorigheden bevat, o. a. het volgende:

Bevolking op ult. Dec. 1851. Op Curaçao. Vrijen (met inbegrip van het garnizoen) 11,378, niet-vrijen (met inbegrip van 119 gouvernements-slaven) 5542, te zamen 16,920, als: Roomsch-Katholijk 14,122, Hervormd 1943. Israëliten 855.

In 1851 geboren vrijen 474, niet-vrijen 264, te zamen 738; overleden vrijen 305, niet-vrijen 134, te zamen 439; alzoo meer geboren dan overleden 299.

Bonaire. Bevolking op ult. Dec. 1851. Vrijen 1536, niet-vrijen van particulieren 115, van het Gouvernement 603, te zamen, 187 totaal 2254, waarvan Roomsch-Katholijken 2138, Protestanten 115, Israëliten 1.

Gedurende 1851 geboren: vrijen 59, niet-vrijen 31, te zamen 90; overleden: vrijen 18, niet-vrijen 17, te zamen 35; alzoo meer geboren dan overleden 55.

Aruba. Bevolking op ult. Dec. 1851. Vrijen 2455, niet-vrijen van particulieren 561, van het Gouvernement 6, te zamen 567, totaal 3022, verdeeld in: Roomsch-Katholijken 2606, Protestanten 415, Israëliten 1.

In 1851 geboren: vrijen 90, niet-vrijen 23, te zamen 113; overleden: vrijen 30, niet-vrijen 6, te zamen 36; meer geboren dan overleden 77.

St. Eustatius. Bevolking op ult. Dec. 1851. Vrijen 763, niet-vrijen 1107, te zamen 1870, verdeeld in: Protestanten 1299, Roomsch-Katholijken 334, Methodisten 335, Israëlieten 2.

Er zijn in 1851 geboren: vrijen 21, niet-vrijen 24, te zamen 45; overleden: vrijen 16, niet-vrijen 15, te zamen 31; meer geboren dan overleden 14.

Saba. Bevolking op ult. Dec. 1851. Vrijen 1040, niet-vrijen 659, te zamen 1699, verdeeld in: Protestanten 1672, Roomsch-Katholijken 27.

Daar zijn in 1851 geboren: vrijen 11, niet-vrijen 13, te zamen 24; overleden: vrijen 12, niet-vrijen 5, te zamen 17; meer geboren dan overleden 7.

St. Martin (Nederl. gedeelte). Bevolking op ult. Dec. 1851. Vrijen 1235, niet-vrijen 1626, te zamen 2861, waarvan: Protestanten 1095, Roomsch-Katholijken 125, Israëlieten 3, onbekend 12.

In 1851 zijn aldaar geboren: vrijen 23, niet-vrijen 54, te zamen 77; overleden: vrijen 16, niet-vrijen 14, te zamen 30; meer geboren dan overleden 47. — De gezondheidstoestand der bevolking is gunstig geweest, daar deze bevrijd is gebleven van de verschillende, op omliggende plaatsen zich vertoond hebbende ziekten. — De invoeren te Curaçao zijn geschied met 729 vaartuigen, metende 42,635 ton, hetgeen, vergeleken met de vaart in 1850, eene vermeerdering doet blijken van 124 vaartuigen met 11,534 ton. — Op Bonaire zijn in 1851 ingeklaard 372 groetere en kleinere vaartuigen, metende 16,748 ton, waaronder 224 vaartuigen in ballast, zijnde 77 vaartuigen, metende 5103½ ton, meer dan in 1850. — Te Aruba zijn in 1851 ingeklaard 77 vaartuigen, metende 1448 ton, waarvan 14 in ballast, zijnde 31 vaartuigen meer dan in 1850. — Te St. Eustatius zijn ingekomen 364 vaartuigen, metende 7091 ton. — In 1851 zijn te Curaçao gebouwd en van stapel geloopen 6 vaartuigen, gezamenlijk metende 332 ton. — In de behandeling en toestand der slaven is geene verandering gebragt. De manumissien zijn geweest: te Curaçoa, Bonaire en Aruba 95, te St. Martin (Ned. gedeelte) 18, te St. Eustatius 14, te zamen 127. Wegens de gesteldheid der slaven valt overigens niets bijzonders op te merken. De desertie heeft voortdurend plaats; als onvermijdelijk gevolg daarvan is ook de landbouw meer en meer in verval geraakt.

Eindelijk deelen wij uit het verslag onzer bezittingen ter kuste van Guinea het volgende mede. De bevolking is rustig geweest. — Het schoolonderwijs was niet vooruitgaande, en het getal kinderen die de school bezochten verminderd. — De getalsterkte van het garnizoen leverde geen noemenswaardig verschil met het voorgaande [illegible] In 1851 ankerde ter reede van Elmina [illegible] 0 Nederlandsche, 18 Engelsche, 12 Amerikaansche, 9 Fransche, 12 Sardinische, 5 Portugesche, en Hamburgsche, te zamen 65. Onder dit getal zijn twee Nederlandsche en 3 vreemde oorlogschepen begrepen.

's Gravenhage, 24 Januarij.

Berlijn. Dingsdag 24 Jan. De ministeriele *Preussische Correspondenz* van gisteren bevat een artikel ten aanzien van de bezorgdheid en de ongunstige stemming der verschillende beurzen; zij weerspreekt de geruchten nopens de teruggroeping der Russische gezanten uit Parijs en Londen en nopens eene oorlogsverklaring van Rusland aan de westersche mogendheden, en zegt in staat te zijn om te kunnen verklaren, dat niets geregtigt tot de onderstelling, dat het Petersburger kabinet besloten heeft, om het binnenloopen van de vereenigde Engelsch-Fransche vloot in de Zwarte Zee als eene oorlogsverklaring te beschouwen, of om de jongste bemiddelings-voorstellen van Weenen af te wijzen. Het genoemde ministeriele orgaan meent veeleer grond te hebben, om te verzekeren, dat de Czaar, geleid door de betrekkingen van innige vriendschap en verknochtheid tot de Duitsche groote mogendheden, niet weigeren zal, om de verzoenende voorstellen, welke nog in den jongsten tijd uit Berlijn en Weenen aan het Russische kabinet zijn gerigt, in rijpe overweging te nemen.

Z. M. heeft tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd C. F. Winter Sr., translateur voor de Javaansche taal te Soerakarta, op het eiland Java.

Z. M. heeft goedgevonden met ingang van den 1sten dezer, tot rijks-archivaris, in plaats van wijlen Jhr. Mr. J. C. de Jonge, te benoemen den heer R. C. Bakhuizen van den Brink, doctor in de letteren.

De heer L. F. d'Arripe is erkend als vice-consul van Spanje en Parma te Amsterdam.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen, bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot paarden-arts van de 3de klasse, den heer J. L. N. Weissenbruch, vecarts te Delft.

Z. M. heeft goedgevonden, dat de benoeming van den Gen.-Majoor G. Bakker, waarnemend kommandant van het leger in Ned. Indie, tot Gen.-Majoor effectief, gerekend wordt te zijn ingegaan van den 13den Junij 1850, en dat op het daartoe door hem gedaan verzoek, hem op de meest eervolle wijze wordt verleend een ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

---

* H. M. de Koningin-moeder heeft bij gelegenheid van HD. verjaardag aan alle HD. bedienden, zonder onderscheid van rang, uit aanmerking van de duurte der levensmiddelen, hunne traktementen gedurende deze maand verdubbeld.

---

* Gisteren avond heeft er bij den baren Groeninx van Zoelen een groot luisterrijk bal plaats gehad, dat door leden van het corps diplomatique, ministers en vele aanzienlijken werd bijgewoond. Het bal heeft tot laat in den avond geduurd.

---

* Morgen middag zal door den heer de Belmont, zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. Hof, een groot diplomatiek diner gegeven worden, dat door een groot getal genoodigden zal worden bijgewoond.

---

* Morgen zullen de zittingen van het Committé van defensie worden hervat.

---

* In de residentie zijn aangekomen en aan het *hôtel de l'Europe* afgestapt de generaal-majoor Nepveu en de heer Homontoff, secretaris van legatie bij het Russische gezantschap.

---

* Gisteren en heden is de vaart door de pakschuiten van 's Hage naar Rotterdam weder geopend, en Donderdag aanstaande zal de dienst van de volksschuiten van 's Hage naar Delft, worden hervat.

---

* In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden is onder anderen ingekomen eene resolutie van Gedeputeerde Staten van 14 December ll., waarbij J. B. Maxwils gemagtigd wordt om, ingevolge 143 der gemeentewet, ten zijnen laste, namens de gemeente, een eisch in regten te doen tegen N. D. Goldsmid, aannemer der gaz-verlichting alhier.

Nadat verschillende adressen waren ingekomen tot aandrang van het behoud der kermis alhier, is de zaak zelve in behandeling genomen, naar aanleiding der bekende circulaire van den commissaris des Konings in Z. Holland, en waarbij wordt voorgesteld de kermis af te schaffen.

In het door Burgemeester en Wethouders uitgebragt rapport te dezer zake zijn de gronden, in de circulaire van den Commissaris des Konings vervat, *bestreden*, immers de volkomen toepasselijkheid der aangevoerde bezwaren tegen de Kermis op *deze* stad wederlegd, en voorts gewezen op de vele belangen, bij haar behoud betrokken; zij stelden mitsdien voor, om naar aanleiding der circulaire *geen* voorstel aan den Raad te doen [illegible] schaffing, en in dien geest aan den Commissaris [illegible] woorden.

Nadat eenige leden zich verklaard [illegible] de dadelijke behandeling van [illegible] met 25 zitter wegens het spoed [illegible] voorstel van den tegen 3 stemmen [illegible], dat de kermis voorzitter besloten [illegible] alhier zal behouden [illegible] van de heeren Bredé

[illegible] de directie van den Hol- en [illegible] toevertrouwd, met den aan- lands [illegible] speelsaizoenen, zal met het soort- [illegible] de heeren Hammecher en van Ollefen, [illegible] discussie uitmaken op heden over [illegible] dagen.

[illegible] is, na lange discussie, met algemeene stemmen besloten de commissie over de spaarkas ter voorziening

in buitengewone duurte van het brood te magtigen, ƒ 50,000 kapitaal in inschrijvingen op het Grootboek Ned. W. Schuld te verkoopen, ter voortzetting der uitkeeringen van die inrigting, en zulks wegens den hoogen marktprijs der granen. Zijnde bij dat besluit bepaald, dat die verkoop zal geschieden in overleg met Burgemeester en Wethouders, en naar gelang der behoefte.

Eindelijk is, conform het rapport der commissie voor de verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, besloten, *geen* gevolg te geven aan de uitnoodiging van den commissaris des konings in Zuidholland om de verordening nopens het uitroeijen van rupsennesten in te trekken.

De *Staats-Courant* bevat eene opgave van het getal der portbetalende brieven, die gedurende 1850—1853 met de port zijn verzonden: Binnenl. 1850, 3,915,564; 1851, 8,522,786; 1852, 9,664,141; 1853, 10,542,085. — Buitenl. 1850, 1,413,344; 1851, 2,268,459; 1852, 2,644,269; 1853, 2,807,768. — 1852, 12,308,410; 1853, 13,349,853.

De totalen over 1850 wijzen slechts het getal brieven over acht maanden aan. Over de vier eerste maanden van dat jaar zijn daaromtrent geene opgaven met de vereischte naauwkeurigheid te doen. De postwet is met 1 Sept. 1850 in werking gekomen.

* In het *Weekblad voor alle Standen* wordt, in een ingezonden stuk, omtrent de *Revalenta Arabica* herinnert aan de uitspraak van een man, die allezins bevoegd is, ten deze een oordeel te vellen. Prof. Bleekrode zegt, in zijne »Beschrijving der Tentoonstelling van Nijverheid aller volken in Londen,« op bladz. 175 het volgende omtrent de »*Revalenta*: »Aan velen zal het minder bekend zijn, dat hetgene men onder den naam van *Revalenta Arabica* tegen hooge prijzen aanbiedt, grootendeels niets is dan gemalen linzen, welke men voor 20 cents het Ned. pond kan koopen. Men ziet dus: schadelijke eigenschappen bezit de *Revalenta* niet. Integendeel, prof. Bleekrode zegt zelfs iets vroeger: »De linzen behooren tot de meest voedende en ligt verteerbare zelfstandigheden en dit schijnt reeds in de eerste eerste tijdvakken der geschiedenis als zoodanig bekend te zijn geweest, want aan wie is die roode soep onbekend voor welke Esau het regt van eerstgeboorte verkocht?« »Wij vleijen ons, voegt de inzender er bij, dat het bovenstaande hen, die nog in het onzekere omtrent de Revalenta verkeerden, niet geheel onwelkom zal zijn.«

† **Rotterdam**, 23 Januarij. Met genoegen ziet men wederom onderscheidene stoomschepen op onze Maasstroom; wij hopen dat de binnenlandsche vaartuigen mede spoedig hunne beurten zullen waarnemen opdat handel en vertier in onze koopstad herleven.

Naar men met zekerheid verneemt zal de stoomboot op Brielle en Nieuwe Sluis reeds aanstaanden Vrijdag zijne dienst hervatten. Wij hopen, dat anderen hem spoedig zullen volgen.

Dordrecht, 23 Jan. Eerstgisteren heeft de gemeenteraad alhier met algemeene stemmen besloten de kermis als gewoonlijk te doen plaats hebben en de adressen tot afschaffing daarvan, af te wijzen.

Hellevoetsluis, 22 Jan. Ook de gemeenteraad alhier heeft eergisteren bij eene groote meerderheid van stemmen besloten de gewone jaarlijksche kermis niet af te schaffen.

‡ **Nijmegen** 23 Januarij. Sedert gisteren is de sleepersstoomboot *Hercules* aan de Meersluis even buiten de stad, in gevaar. De rivier heeft aldaar eene inham, waar eenige schepen jaarlijks, voor dat wij de kostelijke nieuwe haven bezaten, zich tegen den ijsgang beveiligden. Ook nu had gemelde stoomboot aldaar zijne toevlugt genomen, en wel uithoofde de nieuwe haven niet geschikt was, om haar binnen te laten. Bij het vallen des waters van de rivier, waardoor de stand van het binnenwater aanmerkelijk hooger werd dan dien van buiten, gingen de deuren der sluis, welke vloeddeuren zijn, open, en van dat oogenblik af was de stoomboot aan eene spuijing blootgesteld, waaraan zij op den duur moeijelijk wederstand kan bieden; kabels en kettingen van de zwaarste soort werden verbrijzeld, en welk het haar beschoren is, is onbekend. Verschillende gevoelens worden geuit; de eene zegt: er bestond mogelijkheid, om voor het gevaar te ontkomen, de andere, er bestaat gelegenheid om haar weder in vlot water te krijgen; maar wij gelooven dat hier ook het spreekwoord geldt: dat de beste stuurlui aan wal staan. Onwillekeurig kwam ons hier het hulkje van den staat voor den geest, dezelfde gevoelens hebben kort geleden hierover geheerscht en zoude menig nieuw minister, vooral die van binnenlandsche zaken, bereids niet het spreekwoord, door ondervinding in waarheid vinden!

†† **Nijmegen**, 23 Januarij. Het water in de rivier de Waal thans sterk wegvallende, zoo opent zich de groote sluis van de polder-cirkel van de Ooij; waaruit het water op gister bij het opengaan der sluis donderend met een verval van 10 voet kwam uitstorten. De uitwatering dier sluis wordt 's winters wel tot nood of schuilhaven gebezigd en dezen winter had zich daar de sleepboot de Hercules, een lomp gevaarte van de Nederlandsche stoombootmaatschappij, gelegd en op gister het gevaar ziende naderen, konde men de boot door het ijs niet bergen. Eensklaps breekt de sluis los en overstelpt de boot welke dwars voor dezelve lag: de dikste kabels en kettingen knakten als katoen; de boomen eener naburige werf waaraan de boot vastlag werden als gras uit den grond gerukt en men vreesde geduig de boot te zien omslaan, daar zij bij het vreesselijk slingeren tot over de boorden onder water ging. Geen kans is er op, om de boot uit het geweld van het water te krijgen, daar zij, los gaande, ten onderste boven gaat.

Men is er echter in gelukt de boot met tien ijzersterke kabels vast te leggen hoewel het geweld eerder vermeerdert dan vermindert. Deskundigen beweren dat er van de boot niets zal teregt komen. Met angst ziet men den afloop te gemoet.

*□. **Langstraat**, 23 Januarij. Door den schier ongekenden lagen waterstand gedurende het najaar en dezen winter, werd de groote uitgestrektheid grond tusschen Vlijmen en 's Bosch zoo goed als geheel van water ontbloot, zoo als in eene lange reeks van jaren niet het geval geweest is. Den geheelen winter door heeft men duizende en duizende karren straisel kunnen maaijen op plaatsen, alwaar men gewoonlijk, zelfs des zomers, met de schuiten overheen voer. Met weemoed aanschouwde men dat ver uitgestrekte veld, hetgeen, was het maar des zomers van water bevrijd, de heerlijkste wei-, hooi- en bouwlanden zoude opleveren; doch steeds jaar in jaar uit onder het water bedolven zijnde, meestal slechts vuile poelen en nietswaardige moerassen vertoont.

Ieder, die een opmerkzamen blik op die zoo zelden van water ontbloote, overigens deugdzame gronden heeft geslagen, moet onwillekeurig den wensch geuit hebben, dat toch spoedig het oogenblik aanbreke, waarop het reeds zoo lang beraamde plan, tot daarstelling eener *uitwatering*, waarin ook die gronden deelen kunnen, verwezenlijkt worde.

Door dien lagen waterstand, was het gemeente bestuur van Vlijmen in de gelegenheid, en heeft het die ook niet laten voorbij gaan, om in dezen kommervollen tijd op de gemeente gronden buiten dijks te laten werken. Een 70 tal behoeftige arbeiders dier plaats, werden daar geruimen tijd onledig gehouden; tengevolge van den lateren was van water is men echter genoodzaakt geweest, dat dubbel nuttige werk te staken. Hier door is de behoefte, die in gemelde gemeente meerendeels door de groote verwoestingen, die er de noodlottigen hagelslag aan de aldaar geteeld wordende veldvruchten heeft aangerigt, reeds in zoo hooge mate heerschte, niet weinig toegenomen.

De aldaar bestaande instellingen van weldadigheid bevonden zich alzoo in weerwil der ruime bijdragen, die haar onderschragen en der onvermoeide pogingen om door werkverschaffing armoede te weren in de grootste verlegenheid, daar zij niet in staat zijn, om in den nood van zoovele behoeftigen naar behooren te voorzien.

's Bosch, 23 Jan. Onze lezers zullen zich den dubbelen moord herinneren, die in den nacht van den 5 tot 6 Jan. te Duren op den 80 jarigen pastoor en zijne oude dienstmeid gepleegd is. De vermoedelijke moordenaar is gister naar Aken overgevoerd. Men zegt, dat deze persoon, op het punt zijnde in den echt te treden, den gouden ketting, welke aan de dienstmeid ontroofd is, aan zijne aanstaande bruid gegeven had. Toen hij in de woning zijner bruid gevangen genomen werd, had hij de gouden tabaksdoos, het gouden horlogie en de ketting van den pastoor en het gouden kruis der dienstmeid bij zich. (*N. B.*)

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

De uitdrukking, »dat de anti-revolutionnaire partij wel weet, dat eene, door uithongering verzwakte natie gemakkelijker te fanatiseren is, dan eene moedige, krachtvolle«, voorkomende in een ingezonden stuk in het *Handelsblad*, tijdens de beraadslagingen over het voorstel der negen mannen, schijnt de geveeligheid van de mannen dier partij sterk te hebben aangedaan, want eindeloos komt haar orgaan, *de Nederlander* er op terug; hetgeen naar het gevoelen van den schrijver dezer regelen, aantoont, hoezeer de anti-revolutionnaire partij van de waarheid dier uitdrukking innig is doordrongen. Uit vrees, dat die waarheid ook bij anderen ingang zoude vinden, komt die partij er voortdurend tegen op, ten einde den indruk, waar die gemaakt is, uit te wisschen, of zijn verderen invloed te voorkomen. De anti-revolutionnaire partij zal toch den hoogleeraar Pruijs van der Hoeven toestemmen, dat »slechts hij volkomen mensch en christen is, die zijn »ligchaam niet afbreekt en verminkt, maar het opbouwt »en sterkt tot een tempel des Geestes, en wel verre, dat »een zwak en ziekelijk mensch geschikt zoude zijn, om »een volmaakt christelijk leven te leiden, zijn zwakte en »ziekte hinderpalen, die hem telkens te dikwijls in den »weg staan, om alle zijne christenpligten te vervullen.« Ook geloof ik niet, dat het noodig is, die partij te herinneren, dat Christus was gekomen, zoo als hij zelf zegt, etende en drinkende.

Heeft het hongerlijden een nadeeligen invloed op de hersenen maakt het den mensch tot arbeid en inspanning onbekwaam, het wekt dikwerf juist die driften en begeerten op, die men wenschte te onderdrukken. Leerzaam zijn de voorbeelden, door Zimmerman medegedeeld, om te bewijzen, welk een ziekelijk christendom een door honger uitgeput brein voortbrengt, en hoe de verbeelding te levendiger ontvlamt, naarmate de maag lediger en het bloed armer, en dat juist eene zeer opgewekte verbeelding noodig is, om het fanatisme te doen ontstaan en aan te kweeken. In dezelfde mate dat in de laatste jaren het gebruik van gezond voedsel in Nederland is afgenomen, in diezelfde mate is de godgeleerde opgewondenheid toegenomen en ware godsdienstzin wiens karakter liefde is, verminderd. Geen wonder dat de anti-revolutionnaire partij meer heil in godgeleerde stelsels dan in godsdienst zoekende met ophef gewag maakt van de uitbreiding en aanwinningen harer partij.

De geschiedenis der menschheid in alle tijdperken heeft niets anders geleerd, dan hetgeen wij in Nederland onder onze oogen zien plaats grijpen: verzwakte ligchamen door gebrek hier, door ongebondenheid ginds, van daar karacterloosheid en ongodsdienstigheid, etc.

In geval de anti-revolutionnaire partij het wel meent met het land, dat ik nog gelooven wil dat zij dan de anthropologie van den Hoogleeraar Pruijs van der Hoeven bestudere, opdat zij leere inzien dat de natuurkundige wetenschappen den grondslag zijn van godsdienst en zedelijkheid en dat een onzer beroemdste dichters, ware proza en waarheid sprak, toen hij, op eene zijner Vrijdagavond-voorlezingen, zeide, dat de quaestie van het vleesch bevat de vraag, wie in het vervolg het land zal regeren. X.

Correspondentie.

Het dichtstuk van »een lid van Bijbel, Vaderland en Koning« ter verheerlijking van de verkiezing van prof. Mulder, tot lid van den gemeenteraad te Utrecht, kan in »*de Grondwet*« niet worden opgenomen.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 24 Januarij 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	58¼ ¾ 3/8			
Dito Certificat.	3	69 ¼	*Hope* 1798/1816	5	99¾ 100¼
Dito dito	4	87¼ 3/8 ¼	Dito 1828/1829	5	99½ 100
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	88⅝ ⅞
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	83½
België.			Dito *Stieglitz*	4	82¼ ½
Certificaten.	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild.*	2½		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatien.	3	61½	**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	18⅜ ½	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. $^{o}/_{m}$.	3	34½ 5 ¾			
Bew. Sp. Com.		4 1/16	Metalliek	5	62 3/8
Amort. Schuld.		3⅞ 4	Dito bet. Amst.	5	79½ 80½
Portugal.			Dito letter B.	5	79½ 80½
Londen nieuwe.	5	32¼ 3¼ 33	Dito 1847	2½	32½ 33
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	32½ 33

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. 99; Philad. Bankactien 4⅝; Mexic., te Londen, 3 pct. 21⅜, ⅞; dito Onb. 21⅜, ½, ¾; Gren. Uitg. 6 3/16, 5/16; Peru 4½ pct. 62.

De prijzen hebben zich over het geheel van hunne gevoeligen achteruitgang van gisteren merkbaar hersteld, door eenige kooporders welke op dit verlaagd standpunt geëffectueerd werden, vooral in Hollandsche, Oostenr., Spaansche, Portug. en Mexic. fondsen.

FRANKFORT, Maandag 23 Jan. Metal. 5 pct. 69½; Spanje binn. 3 pct. 37; dito 1 pct. 19 1/16.

LONDEN, Maandag 23 Januarij. Consols op tijd 90½, 90¼; Portug. 37½; Mexico N. 3 pct. 22⅝, 22⅛; Peru N. 4½ pct. 66, 65½; Gren. Uitg. 6¾, 6⅝; Spanje 1 pct. 19⅞, 19½; Spanje Certific. 4½, 4; Russen 4½ pct 89, 88; dito 5 pct. 106, 105; Sardinie 5 pct. 86, 85; Holland 2½ pct. 60; dito 4 pct. 91½.

PARIJS, Maandag 23 Januarij. Fr. 4½ pct. op t. 96.50; dito 3 pct. op t. 68.25; Sp. Binn. 3 pct. 36; dito 1 pct. 19; Rusl. 4½ pct. 89; Sardinie 86½.

WEENEN, Maandag 23 Januarij. N. Metall. 90½; dito lett. B. 111½; Bankactien 1310; Lomb. 5 pct. 103; Loten v. fl. 250 133; Wiss. Lond. 12.15; Parijs 148; Zilver 25.

MADRID, Vrijdag 20 Januarij. Sp. Binn. 3 pct, 40½; dito nieuwe 1 pct. 20½.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.